

פחד דוד

פרשת שופטים

ז' אלול תשע"ה

780

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

הגאווה מולידה ספק

באחד הימים ישבתי עם אדם מסוים לאכול ארוחה אשר במהלכה אכלנו הרבה זיתים. לאחר מכן אותו אדם שאכל עימי היה צריך לשאת דברים בפני קהל, אך לבושתו התערבו כל דבריו זה בזה והוא התקשה למוסרם על פי הסדר הנכון.

אותו אדם הרגיש בכך ואמר לי ספק בצחוק ספק ברצינות שיתכן ורובי הזיתים שאכל הם אלו שגרמו לו לשכוח את דבריו. השבתי לו שלא הזיתים אשמים בשכחתו, והראיה שגם אני אכלתי זיתים ולא לקיתי בשכחה ולפיכך טוב יעשה אם יתבונן בעצמו ויבדוק שמא ניכנס לליבו הרהור גאווה אשר הוא זה שבלבלו והכניס בליבו ספיקות.

ואת אלו הדברים אמרתי לידידי על סמך מעשה שארע עימי.

באחד הימים נתבקשתי לשאת דברים לפני ציבור גדול, וכשעמדתי לשאת את דברי תקפו אותי חולשה ובלבול עד שלא זכרתי מאומה מכל הדברים אשר הכנתי ועמדתי לומר. וידעתי בידיעה גמורה שאותו ספק ובלבול שתקף אותי הינם כתוצאה של הרהור גאווה שחלף בראשי על הכבוד שנפל בחלקי לשאת דברים בפני ציבור כה גדול, ומשום שידעתי שהתיקון למידת הגאווה הינו ביטול והכנעה, מיד הסתתי את כובעי לצד ראשי וכך עשיתי מעט צחוק מעצמי, ולאחר מכן הרגשתי איך דעתי מתיישבת עלי וכל הספק והבלבול שתקף אותי זה עתה, נעלם כלא היה.

כמו כן זוכר אני שכאשר היינו תלמידים צעירים, היינו נוהגים להתנצח בדברי תורה, וכאשר לא הגענו להסכמה ברורה היינו הולכים לשאול לדעתו של מורנו רבי חיים שמואל לופיאן זצ"ל. כשהצגנו בפניו את שאלתנו שהיה נדמה בעינינו שעניינים רבים תלויים בה, להפתעתנו היה פותר אותנו ואומר לנו לעיין היטב בדברי רש"י על מנת שניווכח שזו בכלל לא שאלה. ואכן היינו שבים למקומנו ועד מהרה היינו מגלים תשובה לשאלה שלמעשה לא היתה שאלה כלל משום דבריו המפורשים של רש"י, וכיון שכך, היינו חשים בוש על כך ששאלנו שאלה שלא במקומה.

וניסיתי פעם להרהר בדבר מדוע כאשר ניגשנו לרבי חיים שמואל זצ"ל היה נראה לנו שיש כאן קושיה עצומה, אך כעבור מספר שניות כשעינינו בדברי רש"י כפי שאמר לנו, השאלה נעלמה כלא היתה מבלי שנבין במה נתקשינו קודם לכן.

וחשבתי שלעיתים כאשר היינו מתנצחים בדברי התורה, לא היה בנו רצון לרדת לשורש האמת, אלא בליבו של כל אחד מאיתנו התגנבה הגאווה משום הרצון להוכיח לחברותא שהצדק עימו. אך כשכבר החלטנו לגשת לראש הישיבה לשאול את דעתו, הרי שבכך ביטלנו מעלינו את הגאווה והיה קיים בנו רצון לדעת את האמת לאמיתה ומשום כך כאשר שבנו לעיין בכתובים, שאלתנו נעלמה כלא היתה. והוא שאמרנו שהגאווה והרצון לגדלות מולידים בעקבותיהם את הספק, אך כאשר מסירים את הגאווה, גם הספק נעלם בעקבותיו.

"כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבות בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' א-להיך בו. ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט" (דברים יז, ט-ט)

הנה לפרשה זו פרשת שופטים יש קשר ישיר לפרשת ראה שבה נאמר (שם טז, טז) "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלוֹקֶיךָ במקום אשר יבחר, בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות". התורה ציוותה על כל זכר עללות לירושלים שלוש פעמים בשנה, כיון שבכוח העלייה לרגל לעורר את לב האדם לידי אמונת ה' יתברך, שכאשר הוא מבחין בכל המוני בית ישראל עולים לירושלים מתוך רגש של שמחה ודבקות בה' יתברך, מיד מתעצמת בקרבו האמונה בקב"ה. כמו כן העולים לירושלים מבחינו מקרוב בעשרה ניסים שנעשו במקדש (עי' אבות ה, ה), ומתוך התבוננות בניסים אלו התחזקה בקרבם האמונה וקיבלו על עצמם עול מלכות שמים.

וגם בפרשה זו פרשת שופטים התורה מצווה על אדם אשר משפט ה' מכוסה ומופרש מעיניו, שיעלה לירושלים ויבוא אצל הכהן והלוי או אצל השופט על מנת שיפסוק לו את דינו.

ובמה דברים אמורים?

כאשר אדם אינו יודע אם דם זה הינו טמא או טהור, האם דין זה חייב או זכאי וכן אם הנגע טמא או טהור, חייב הוא ללכת אצל שופט הנמצא בעירו על מנת שיפסוק לו את דינו, והיה אם דברי שופט עירו אינם מתיישבים אל ליבו ועדיין נותר הוא בספק, צריך הוא לעלות לירושלים על מנת לשאול דעת תורה אצל הכהן או אצל השופט בירושלים על מנת שיכריע בעניינו.

ומשמע מדברים אלו שאויר ירושלים מחכים, כנאמר (ישעיה ב, ג) "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", לפיכך שם מתקבלות כל ההכרעות ההלכתיות באופן סופי. ומשום החכמה המרובה המצויה בירושלים, נצטוו ישראל לפקוד את ירושלים שלוש פעמים בשנה, על מנת שאווירת החכמה והטהרה המצויה בה תיספג בתוכם ותעצים את אמונת ה' בקרבם.

וממשיכה התורה ואומרת שפסק דינם של הכהן והשופט בירושלים הינם סופיים ולא ניתן לערער או להרהר אחריהם, לפיכך אדם שאינו מוכן לקבל עליו את דין הכהן והשופט בירושלים, אחת דינו למיתה, כדכתיב (דברים יז, יב) "והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמוע אל הכהן... או אל השופט, ומת האיש ההוא ובערת הרע מקרבך".

וזו הסיבה שהתורה ציוותה על האדם ללכת תחילה ולראות את הכהנים בעבודתם ואת הלויים בשרים ובזמרים, שמתוך שיראה את מסירות נפשם של הכהנים והלויים למען קידוש שמו יתברך ומילוי רצונו, וכן יראה את דם הקרבן הנשפך, אזי מידת הגאווה תסור ממנו, ותחתיה יכנסו בתוכו ביטול והכנעה אשר יגרמו לו לקבל את דברי השופט הנמצא בירושלים ללא עוררין כלל.

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:41 | 18:57 | 18:49 | 18:58

מוצאי שבת 19:54 | 19:56 | 19:57 | 19:56

רבינו תם 20:33 | 20:30 | 20:33 | 20:32

הילולא דצדיקיא

ז - רבי אליהו חיים אביו של ה"בן איש חי"

ח - רבי יחיא עמר

ט - רבי צדוק הכהן מלובלין

י - רבי ברוך ירושלמי

יא - רבי יצחק בלאזר מפטרבורג

יב - רבי יוסף לובטון

יג - רבי נתן שפירא מקראקא מח"ס "מגלה עמוקות"

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "אנכי אנכי הוא מנחמכם". (ישעיה נא)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב.

"אנכי אנכי הוא מנחמכם". (ישעיה נא. יב)

מצינו מאמר חכמינו בילקוט, שלעתיד לבוא יפנה הקדוש ברוך הוא לאומות העולם ויבקש מהם שינחמו את ישראל.

מיד יבואו ישראל ויטענו: אחרי גלות ארוכה כזו עקובה ביסורים וסבל, לא נמצאו לנו מנחמים אחרים אלא הגויים הללו? רצוננו שאתה תנחמנו ולא העמים ששעבדו אותנו ועינו אותנו.

ואז ישיב להם הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אינכם חפצים להינחם אלא ממני, אנחמכם איפוא אנכי.

מאמר אופייני זה, מבאר מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל, מרומז במילים הראשונות של ארבע הפטרות הנחמה הראשונות:

הפטרת ואתחנן מתחילה בפסוק: "נחמו נחמו עמי יאמר א-להיכם". הפטרת עקב: "ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני". הפטרת ראה: "עניה סוערה לא נוחמה". והפטרת שופטים: "אנכי אנכי הוא מנחמכם".

ה' יתברך פונה אל האומות ואומר להן: "נחמו נחמו עמי", מיד אומרת ציון: "עזבני ה' וה' שכחני", למה עזבתני אלוקים ושכחת לנחמני בעצמך, אלא ציוות על הגויים כי ינחמוני?

על כך משיב השם יתברך ואומר: "עניה סוערה לא נוחמה" - כיוון שאת, העניה, הנך נסערת ואין בנפשך להינחם, כי מצפה את להנחם רק ממני, לכן אמנם כך אעשה - "אנכי אנכי הוא מנחמכם"...

(מעניה של תורה)

"חשף ה' את זרוע קדשו לעיני כל הגויים וראו כל אפסי ארץ את ישועת א-להינו". (ישעיה נב. ז)

את התיבות "אפסי ארץ" אפשר לפרש גם מלשון אפסיות, דהיינו שגם אותם גויים שפלים שנחשבים לאפס - גם הם לעתיד יראו את ישועת ה' וישועת ישראל, וכפי שאנו אומרים בתפילות הימים הנוראים: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו", דהיינו כל פעול ונברא, אפילו השפל ביותר יבין לעתיד שהשם יתברך הוא זה שפועל את כל הפעולות.

שנת הארץ

על הפסוק "ולבמהתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול", דרשו חז"ל שכאשר פירות השנה השביעית כלים מהשדה ואין פירות הפקר לחיה שבשדה, גם האדם צריך לבער את הפירות מהבית.

חובת ביעור נאמרה רק בדברים הקדושים בקדושת שביעית, בין במאכל אדם או בהמה או דברים הראויים לצביעה, ובכלל זה פירות, מיצים הנמצאים בבית, וכן קליפות וגרעינים ומיני תבואה המיועדים למאכל בהמה.

תבשיל שיש בו שני מאכלים המעורבים ביחד, בהגיע זמן הביעור של הראשון שבהם, יש לבער את התבשיל. כמו כן, אם הוציאו את המאכל הקדוש בקדושת שביעית ונותר רק טעמו, יש לבער את כל התבשיל. כגון, אורז שבשלו בתוכו צימוקים של שביעית, אף שהוציאו את הצימוקים יש לבער את האורז כשמגיע זמן הביעור של הצימוקים. ואם בישלו שני מאכלים יחדיו ששניהם קדושים בקדושת שביעית, צריך לבער כל מין בהגיע זמן הביעור שלו.

במסילה נעלה

הרכב שקם לתחייה

לסייע לו.

אולם לתדהמתו הרבה אשתו סירבה לחפש את הרכב הנעלם, כיון שטענה שראתה את הרכב בחניית הבית הקבועה כשהוא שלם ומבריק, ולא ניכר עליו כלל שעבר פגיעה כלשהי.

כששמע זאת ד"ר ביסמוט הוא לא האמין לדברי אשתו ומיד יצא לחניית הבית כדי לבדוק את העניין. אך בדיוק כפי שאמרה לו אשתו - בחניית הבית ניצבה המכונית החונה כשהיא שלמה ומבריקה ללא כל סימן לתאונה שעברה.

ד"ר ביסמוט כמעט והתעלף לנוכח הנס העצום שנעשה לו מול עיניו ממש, אולם לפתע הוא נזכר בתפילתו שבקעה מעמקי לבבו שעות ספורות קודם לכן, והוא הבין שזכות הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א פעלה לישועתו ולהשבת רכבו אליו.

לאחר שנרגע מעט, ד"ר ביסמוט היקר סיפר באוזניי את כל השתלשלות הדברים מרגע התאונה ועד למציאת הרכב השלם ללא רב.

לאחר שסיים את סיפורו הביט בי הרופא, והבחין בפניי שאני מתקשה להאמין לסיפורו, שכן כיצד ייתכן הדבר? הרי סיפור זה נשמע כמו חלום שחלם בלילה, או שחלילה דעתו נשתבשה עליו.

"כבוד הרב", פנה ואמר לי הרופא "אם כבודו אינו מאמין לסיפורי איך אני יכול להאמין לסיפורי הנסים הכתובים בתורה, או לסיפורי הנפלאות שאנו שומעים יום יום על הצדיקים? והרי לימדת אותנו שבכוח התפילה ובכוח זכותם של צדיקי עליון לשנות את הטבע?"

כששמעתי את דבריו - קמתי ונסקתי אותו על מצחו. שכן סיפורו הוא סיפור אמונה מדהים! צריך להיות מאמין גדול בקדושת הצדיקים כדי לשמוע סיפור זה, ליישבו על הלב, ולהתחזק ממנו בעבודת ה'.

רופא המשפחה שלנו, ד"ר ביסמוט הי"ו, זכה לראות בעיניו ממש את ישועת ה' המופלאה, שניתנת להוכחה באמצעות מסמכים שונים שמעידים באופן ברור וחד משמעי שהדבר ארע ללא ספק ופקפוק.

כאשר רכש ד"ר ביסמוט רכב חדש, הוא שב עימו לביתו משיעור תורה שמסרתי בקרבת מקום. אולם לפתע הגיע מולו בנהיגה מהירה רכב אחר והתנגש בו בעוצמה רבה!

המכונית החדשה ניזוקה ללא תקנה ויצאה מכלל שימוש, אולם למרבה הנס ד"ר ביסמוט עצמו לא נפגע כלל!

כשהתאושש הרופא ונרגע מהחוויה המסעירה שעבר - הוא נשא תפילת הודיה חמה ונרגשת לבורא העולם על שהציל אותו ממוות.

אולם כיון שמכוניתו הייתה חדשה לגמרי וכמעט שלא הספיק לעשות בה שימוש - הוא חש צער בלבו על הפסד ממון זה ופנה לבורא העולם: "ריבוננו של עולם, הן כעת שבתי משיעור התורה של רבנו דוד חנניה פינטו שליט"א, נכדו של הצדיק המלומד בניסים רבי חיים פינטו זיע"א. כיצד ייתכן שדווקא כעת ניזוק רכבי החדש בצורה כה קשה, הן לדבר מצוה הלכתי ומדבר מצוה שבת, ואיך יארע לי כזאת?"

כשסיים את תפילתו שב לביתו בתחושת הקלה.

למחרת בבוקר יצא ד"ר ביסמוט אל החנייה שבה השאיר את רכבו החדש והמרוטט במטרה להזמין גרר שיפנה אותו למקומו הראוי.

ד"ר ביסמוט הביט כה וכה אולם לא ראה את הרכב במקום שבו הוא השאיר אותו ביום האתמול!

מיד קרא לרעייתו, גולל באוזניה את דבר תעלומת הרכב המרוסק וביקש ממנה

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לשון הרע על תלמיד חכם

אסור לספר רכילות על שום אדם מישראל, וכל שכן שאסור לספר על תלמיד חכם, מכמה טעמים:

- (א) בדרך כלל התלמיד חכם נוהג כדן, ונמצא שזו רכילות של שקר, החמורה יותר.
- (ב) מחמת הרכילות הוא גורם לאנשים להתרחק מתלמידי חכמים, הפוך מרצון התורה.
- (ג) בני אדם נפגעים וכועסים יותר כשהם שומעים שתלמיד חכם גינה אותם או גרם להם עוול, ומתעוררת בכך שנאה גדולה יותר.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מלך ושופט בעם ישראל

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' א-להיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק" (דברים טו, יח)

יש להתבונן מדוע פתחה התורה בלשון רבים כאמור "שופטים ושופטים", וסיימה בלשון יחיד כאמור "תתן לך בכל שעריך". ולכאורה ראוי היה לתורה להמשיך בלשון רבים ולכתוב שופטים ושופטים תתנו לכם בכל שעריכם.

ונראה לומר שאם התורה היתה כותבת 'תתנו לכם', הרי שהמילה לכם עולה בהיפוך אותיות כמילה מלך. וביאור הדברים שרצתה התורה שעם ישראל בתחילה ימנו לעצמם רק שופטים ושופטים מבלי למנות מלך, ואילו השופטים הם אלה אשר ימנו מלך כטוב וכנכון בעיניהם.

ואכן מצינו בשמואל הנביא שהיה שופט צדיק ונשגב, והקב"ה אמר לו בנבואה שישלח לו את האדם הראוי למנותו למלך. ואכן הוא מינה את כשאו הנביא שהיה ראוי לתפקידו. ומצינו כתוב (שמואל א יג, א) על שאול המלך "בן שנה שאול במולכו", פירוש - שהיה נקי מן החטא כתינוק בן שנה שלא חטא כלל (עי' סנהדרין כב, ב).

ויש בזה לעורר את עם ישראל שעליהם למנות עליהם שופטים ושופטים צדיקים ויראי שמים, היות ובחירת המלך וימיו מוטלת עליהם. וכל עוד השופטים והשופטים הינם יראים את ה', אזי חפץ ה' בידם יצלה, ויזכו למנות מלכים צדיקים וחסידים אשר הולכים בדרך ה' ויראי שמו.

וכן נראה לומר שכתבה התורה בלשון יחיד, כדי לרמוז לשופטים ולשופטים עצמם, שחלילה לא ירום ויגבה לבבם על בני ישראל, אלא ראשית כל ישפטו את עצמם, ורק לאחר מכן יתפנו לשפוט את כלל עם ישראל. ומשמע שבכדי שהשופטים והשופטים יצליחו בתפקידם וחלילה לא ימעלו בו, ראשית כל יש להם לשפר ולתקן את מעשיהם, ורק לאחר שישגיחו אחר מעשיהם, יוכלו המה לבוא ולהשגיח אחר מעשי בני ישראל.

כמו כן האמור "תתן לך" בלשון יחיד, בא ללמד שעם ישראל ערבים זה לזה, ומצויים בכלל אחד. והגם שלשופטים ולשופטים ניתנה סמכות עליונה לשפוט ולהנהיג את עם ישראל, צריכים הם להיזהר זהירות יתירה שחלילה לא יגבה ליבם מעל בני ישראל. ובכדי שהשופטים והשופטים יימשכו אחר מידת הענווה, ראוי להם לחוש עצמם שהינם מצויים בכלל אחד עם כלל ישראל ללא הבדל וחילוק.

ואף משה רבנו שהיה מנהיגם של ישראל ועל ידו ניתנה תורה, העידה בו התורה שהיה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה. משה רבנו רכש לעצמו את מידת הענווה כיון שליבו לא גבה מעל בני ישראל, ואדרבה, כל הנהגתו היתה מתוך תחושה שלולא עם ישראל, הוא לא היה ראוי למנהיגות כלל.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"כי ימצא בקרבך באחד שעריך אשר ה' נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני ה' לעבר בריתו" (ד. ב)

אומרו "בקרבתך", לחייב על הדבר לבני המקום ששם ימצא האיש עושה הרע, ואחריהם יתחייבו כל יושבי הארץ והוא מה שגמר אומר "באחד שעריך".

ואמרו "אשר ה' א-להיך נותן לך", נתכוין לומר שעל מנת כן ה' נתנה לך.

"לעבור בריתו" - פירוש צריך שידע שהוא עובר ברית ה', ולזה צריך שיתרו בו ויודיעוהו מה גדלו מעשיו הרעים. גם רמז שאם אמר למתרים בו שהוא נשבע לעבוד עבודה זרה, שיודיעוהו שקדמה לו ברית על זה

ואין שבועתו חלה לבטל הראשונה, והרי הוא עובר ברית ה', ויהרג.

מן המעיין

"ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים" (ח. זט)

אם כך חוששת התורה על השחד שיעוות הדין עד שהוא "יעור עיני חכמים", מדוע אם כן אין חשש דומה לענין שאר איסורי תורה כמו איסור טריפה שרשאי אדם לפסוק לעצמו ולא חששה התורה שמה יטה הדין לטובתו מחמת נגיעת ממון?!

על שאלה זו עומד החזון איש בספרו 'אמונה ובטחון', והוא מבאר שאזהרת השחד של התורה אינה מכלל המשפטים, כמו שאר דיני ממונות שטעמם מובן לנו. אלא היא בכלל החוקים. שכן לאמיתו של דבר מצד ההגיון אין לחשוד באנשים חכמים וצדיקים יראי ה' בתכלית, שיעוותו את הדין בגלל נגיעה כלשהי של ממון, אלא יש כאן חוק שחקקה התורה בגנות השחד שיש בו את הכח לעורר עיני לוקחו. ואף שאותו דיין הלוקח שחד, מושלם הוא במעלותיו וצדקותו ואינו מתכוון חלילה לעוות הדין, אף על פיכך - כיון שקבעה התורה שיש בכח השחד לעוות ולסלף, הרי זה מה שגורם לדיין לעוות את הדין.

וכלשונו של החזון איש: "וכיון דאסתכל באורייתא וברא עלמא, הרי ניתן כח מיוחד בשוחד לטמא את הלב לעוות ולסלף. ואין זה מחמת חסרונו של החכם, אלא מחמת כח שניתן בשוחד לסלק את כח החכמה".

"יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו" (ז. ז)

ביצוע פסק הדין בידי העדים, מוסבר בדברי הרמב"ם בפירושו למשנה (סנהדרין ז. ג) שהעדים הם שממיתים בידים איזו מיתה שתהיה, לפי שאותו הדבר מעשה החטא אצלם אמת שהשיגוהו בחושיהם, והוא אצלנו סיפור דברים שאין אנו יודעים אלא מה ששמענו מהם. ולפיכך ציווה השם יתברך, שיהיו העדים ממונים על העניין.

טעם נוסף מביא הפרשן האיטלקי רבי אברהם מנחם רפא בעל 'מנחה בלולה':

"יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו" - כדי שידקדקו בעדותם שתהיה אמת, שאם היה שקר, תקשה עליהם יותר הפעולה הזאת (היינו המתת הנידון) מעדות שקר. כי בני ישראל רחמנים הם.

"שום תשים עליך מלך" (יז. יט)

ט' מלכים רשעים יצאו מזרעו של דוד המלך.

ביום ט' לחודש תמוז הובקעה העיר ירושלים.

ביום ט' באב נחרב בית המקדש.

ומטעם זה, כך מגלה בעל הרוקח, האות ט' אינה מופיעה בפרשת מינוי מלך בישראל.

"תמים תהיה עם ה' א-להיך" (יח. יג)

הארה נפלאה מובאת בשמו של הצדיק רבי פינחס מקרויץ זצ"ל, וכך הוא היה אומר: בשום מצווה או מידה טובה לא מצינו במפורש שצריכים לקיים אותה "עם ה' א-להיך", אלא רק בשני המקראות הבאים:

א) על מידת התמימות, נאמר בספר דברים: "תמים תהיה עם ה' א-להיך".

ב) בנבואת מיכה מצינו על מידת הצניעות: "והצנע לכת עם אלקיך".

ויסוד גדול טמון בכך, כי בשתי המידות האלו אפשר לו לאדם להערים על הבריות ולהעמיד פנים של איש תמים וצנוע, כשלבנו מלא ערמה וענווה מזויפת.

משום כך מורה לנו התורה: "תמים תהיה עם ה' א-להיך". והנביא מיכה קורא לשומעיו:

"והצנע לכת עם א-להיך!" וזאת בכדי ללמדנו לקח ומוסר השכל שהתמימות

והענווה הם אות קיום מהבורא יתברך הבוחן כליות ולב ומבחין כראוי בין

התמים והצנוע, בין מי שתוכו כבדו, לבין מי שמעמיד פני תמים וצנוע

ואינו אלא דובר שקר בלבבו.

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

מפי את המילה 'סלחת', לא יהיה זה בלב שלם, לאחר כל מה שעברתי וסבלתי מהן".

זה מה שקורה כאשר אדם עושה מעשים ללא חשבון! לפעמים נראה לו שהוא חופשי ומשוחרר לעשות כרצונו, ואף אחד לא ישיב לו כגמולו. אבל, כאמור, הקב"ה לא שוכח מאומה.

החמור ביותר הוא שלעתים מכניס האדם את עצמו למצב שכבר אין לו תקנה, וגם אם הוא רוצה לחזור בתשובה, ולבקש סליחה על מה שעשה, וגם להוציא ממון רב כדי לפייס את מי שחטא כנגדו, הנפגע פשוט אינו מסוגל לסלוח! לא מסוגל!

ולפעמים, הפוגע לא התכוון לפגוע, אלא אמר מה שאמר, ועשה מה שעשה - 'בצחוק'. ברם, אותו זה הצחיק: את חבריו - בכלל לא.

הרי כל אדם קרוץ מחומר אחר, מנשמה אחרת, ובכל אחד חבויים נימים רגשיים שאין לרעהו, כל אחד 'פגיע' בצורה אחרת, ולעולם לא תוכל לדעת האם חבריך ייפגע מדברי הצחוק? הללו, אם לאו.

ולכן, הפתרון הוא, לא לפגוע! ואפילו לא בצחוק! כי הצחוק הזה עלול להתהפך לדבר רציני ביותר, והפוגע לא יוכל לצחוק יותר.

כולנו מכירים את התופעות הללו, כולנו מודעים להן, ולמרות זאת מדמנן לנו להתקל באנשים הפוגעים בחבריהם, בצחוק או שלא בצחוק, והם עלולים לתת את הדין.

הרב משה-זליג מלובנצ'יק הצביע על מקור בירושלמי (פאה. א, א): 'חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים. כל כלי זיין מכין במקומו, וזה (לשה"ר) מכה מרחוק. כל הגחלים - כבו מבחוץ, כבו מבפנים, ואלו - אע"פ שכבו מבחוץ, לא כבו מבפנים'.

ומסביר הפני משה: 'וכן הוא לשון הרע שאע"פ שנראה שנתפייס זה שמקבלו, אם האחר מרצה אותו, מ"מ ליבו בוער עליו תמיד!'

ליבו בוער עליו תמיד! ולכן גם כשמבקשים ממנו סליחה, איך יוכל לסלוח?!

והעדים האחרונים הם עדי שקר? וכתוצאה מכך יתחזק הלעז על בת הכהן ומשפחתה.

ומאחר שחששה התורה על כבוד המשפחה, ולכן לא יהרגו העדים בשריפה אלא בחנק, ולא ידברו כלל על בת הכהן, שהרי מיתות כאלה מצויות גם בעבירות שאינן קשורות לגילוי עריות, וכך ישתכח הקול על עדותן.

הלב בוער וקשה לסלוח

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר שהגיעה אליו אשה אחת, וכבר בתחילת דבריה פרצה בבכי נסער, עד שהיה קשה להרגיעה. היא לא היתה מסוגלת להוציא מילה מפיה. רק לאחר דקות ארוכות החלה לספר שבמקום בו היא עובדת יש חמש נשים, חברותיה לעבודה, שפגעו בה על ימין ועל שמאל.

"גם אם אשב כאן שעה ארוכה, לא אוכל לתאר בפני הרב את כל מעלליהן של הנשים הללו כלפיי", אמרה האשה, וסיפרה שהעלילו עליה עלילות שווא, שלא היו ולא נבראו. הציקו לה באופן חמור, הכלימו אותה בפומבי, ועוד ועוד.

התנהגותן המחפירה נמשכה לאורך תקופה ארוכה, ובמשך כל הזמן הזה היו לי חיי-מרורות, לא יום ולא לילה.

"ואני, המשיכה האשה לספר, לא הגבתי כנגדן במאומה! פגעו בי ושתקתי, צחקו ממני ולא החזרתי להן מילה, הכלימוני בפרהסיא ומילאתי את פי במים. רציתי להיות מן הנעלבים ואינן עולבנין".

ומה קרה לבסוף?

הקב"ה גבה את שלו. כל חמשת הנשים שפגעו בה, סיפרה האשה בבכי, נתקפו במחלה הקשה רח"ל. אף אחת לא יצאה בלא פגע!

האשה המשיכה לספר שלאחר שנודע הדבר, שלחו אליה הנשים החולות שלוחים רבים, כדי שתסלח להן.

"אבל, מה אומר ומה אדבר, גם אם אוציא

עונשם של עדי שקר שנמצאו 'זוממין' (כלומר שבאים זוג עדים שמעידים שבאותו יום שהעדים הראשונים העידו על מקרה שנעשה בשעת בוקר בעיר צפת, הם היו יחד איתם בעיר אשקלון) מפורש בפרשתינו (דברים יט. יט) 'ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו'.

רש"י הקדוש מדייק מהמילה "לאחיו" - לימד על זוממין בת כהן נשואה, שאינם בשריפה אלא במיתת הבועל שהיא בחנק. שנאמר "היא באש תשרף" היא ולא בועלה. לכך נאמר כאן "לאחיו" - כאשר זמם לעשות לאחיו ולא כאשר זמם לעשות לאחותו.

ומה נשתנה דינם של עדים שהעידו שקר על בת כהן שזינתה שימותו בחנק ולא בשריפה, כפי שהם בדיוק זממו לעשות לבת הכהן?

טעם הדבר, מציין הגאון רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל בספרו 'משך חכמה' מפני שהתורה חשבה על כבוד משפחתו של הכהן, וקבעה שכשאר הבת משרכת את דרכיה ונכשלת בחטא כה חמור, עליה להישרף באש. אולם כשמתברר ששקר היה הדבר, והנה באו עדים שהזימו את העדים הראשונים, ויוציאו אותם לשריפה - אזי בני האדם יחקרו ויבררו על מה ולמה נשרפו אותם העדים, ואזי יתברר להם שהם העידו על בת כהן שזינתה והם הוזמו. ויתכן שהשומע יאמר לעצמו; בעצם מי אמר שהעדים האחרונים הם נאמנים, אולי באמת העדים הראשונים היו עדי אמת

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

יום אחד כאשר גב' רחל דרעי חזרה לביתה, אחז אותה שוד ושבר:

צמיד הזהב שלה, ששווי היה חמישים אלף פראנק, אותו הניחה במקום שמור, נגנב ונעלם מביתה.

משיחות שקיימה גב' דרעי עם מכריה, נודע לה כי ידה של שכנתה היה במעל.

בצר לה, פנתה גב' דרעי לכ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, וביקשה ממנו עצה, כיצד להחזיר את הצמיד אליה. היא נתנה לרב סכום כסף לצדקה, ובנוסף נדבה גם שמן למאור למנורת הרב, וביקשה את ברכתו.

"לכי לביתך, הורה לה הרב, ואמרי לכל שכנותייך כי היית אצלי, ואני אמרתי לך, כי זה שגנב את הצמיד לא יוציא את שנתו, והוא ימות בתוך שנה, וכי אז היורשים יצטרכו להשיב לך את הגניבה".

גב' דרעי חזרה לביתה, ועשתה בדיוק כפי שהרב הורה לה.

היא סיפרה לשכנותיה את דברי הרב במלואם, והדברים הגיעו, כמובן, גם לאזני אותה שכנה שגנבה את הצמיד. זו פחדה לנפשה, ומיהרה להשיב את הצמיד הגנוב אל בעליה. בערמה היא השליכה את הצמיד לתוך חדרה של גב' דרעי, ואמרה לה; הנה הצמיד נמצא בחדרך...

לאחר שהחזירה את הצמיד, חזרה השכנה בתשובה, עזבה את דרכה הרעה והפכה ליהודיה כשרה ומאמינה.

